

แนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา
ของอาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

**Guidelines for the Implementation of the Quality Assurance
System of Curriculum Instructors in the Buddhism and
Philosophy Program, Mahamakut Buddhist University**

พระครูปลัดสุวัฒนเมธาคุณ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Phrakhru Paladsuwattanametakhun
Mahamakut Buddhist University, Thailand
Email: boontom.2002@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 2) เพื่อสร้างรูปแบบการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา 3) เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยไปใช้ในการบริหารหลักสูตร พื้นที่ในการวิจัยคือ ส่วนงานของมหาวิทยาลัยที่เปิดการสอนสาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา โดยสัมภาษณ์อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 11 ท่าน เครื่องมือวิจัยในการรวบรวมข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคลแล้วตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

* ได้รับบทความ: 10 กันยายน 2562; แก้ไขบทความ: 28 กันยายน 2562; ตอบรับตีพิมพ์: 30 กันยายน 2562

Received: September 10, 2019; Revised: September 28, 2019; Accepted: September 30, 2019

ผลวิจัยพบว่า

การดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร สาขาวิชา พุทธศาสนาและปรัชญา ที่ดำเนินการอยู่ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะอาจารย์ประจำหลักสูตร ยังขาดความรู้ความเข้าใจและไม่มีเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนช่วยในการจัดเก็บข้อมูลและ เอกสาร ถ้ามีการดำเนินงานที่ชัดเจนจะก่อให้เกิดการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน ระดับหลักสูตรมีประสิทธิภาพ ระบบประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา ควรสร้างรูปแบบในการนำระบบเทคโนโลยีไปใช้จัดเก็บ ข้อมูลการดำเนินงานของหลักสูตรที่สามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย จัดทำระบบบูรณาการฐานข้อมูลสารสนเทศทุกด้านตามภารกิจหลัก โดยใช้คู่มือปฏิบัติงาน ประกันคุณภาพการศึกษา จัดอบรมให้ความรู้สร้างความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานจะ ส่งผลให้มีการพัฒนาผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของทุกองค์ประกอบ แนวทางการ ดำเนินงานของอาจารย์ประจำหลักสูตรให้เป็นไปตามรูปแบบที่สร้างขึ้นโดยมีคู่มือปฏิบัติงาน ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา และสร้างความรู้ความเข้าใจในระบบ ผ่านกระบวนการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การดำเนินงาน; ประกันคุณภาพการศึกษา; อาจารย์ประจำหลักสูตร

Abstract

The objectives of this qualitative research were (1) to study the procedure of the internal quality assurance system (2) to construct the model of the procedure for the quality assurance system of curriculum instructors in the Buddhism and Philosophy program, and (3) to present the procedure for the quality assurance system of curriculum instructors in the Buddhism and Philosophy program, Mahamakut Buddhist University. The sample group was 11 curriculum instructors in any campus of Mahamakut Buddhist University. The instrument used was the in-depth interview form with correction and content analysis. Based on the finding of this investigating, it was concluded that The procedure of the curriculum quality assurance system of the Buddhism and Philosophy program did not work as it should be because of that the lack of curriculum instructors' understanding and knowledge and the lack of support staffs to manage the document and data. If the responsibilities were assigned clearly, the curriculum quality assurance system of the Buddhism and Philosophy program was effectively; To affect for developing the overall result based on all indicators, the curriculum quality assurance system of the Buddhism and Philosophy program should construct the model

for using technology in order to manage the curriculum data linked to the university's database, create integrated database system of all information according to the main mission by using the quality assurance handbook and generate the training for procedure understanding; The curriculum instructors' procedure methods were based on formed model with the quality assurance handbook and studying system through any training continuously

Keyword: Operations; Education Quality Assurance;
Professor Regular Course

บทนำ

การประกันคุณภาพการศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องบริหารการศึกษาในเชิงคุณภาพ โดยมีการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญ ที่ส่งเสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานในทุกระดับทั้งอาจารย์ประจำหลักสูตรและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างสอดคล้องกันเป็นระบบ มุ่งไปในทิศทางที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ปัจจัยผลักดันที่ทำให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของไทยอย่างต่อเนื่อง มีทั้งปัจจัยภายนอกและภายใน อันได้แก่ กระแสโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความจำกัดของทรัพยากร ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาที่เพิ่มสูงขึ้น และความต้องการแรงงานที่มีศักยภาพสูงขึ้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 6 (Ministry of Education, 2003 : 25) ที่ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องส่วนระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าวมาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วยมาตรฐานย่อยด้านต่างๆ 4 ด้าน (1) ด้านการผลิตบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการรับนักศึกษาเข้าเรียน ที่มีคุณสมบัติ และจำนวนตรงตามแผนการรับนักศึกษาและสอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตบัณฑิตอย่างมีประสิทธิภาพสถาบันผลิตบัณฑิตได้ตามคุณลักษณะ จุดเน้นของสถาบันตรงตามเป้าหมายที่กำหนด และจัดให้มีข้อสนเทศที่ชัดเจนเผยแพร่ต่อสาธารณะใน

เรื่องหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน คณาจารย์ ที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการพัฒนาการเรียนรู้อย่างในและนอกหลักสูตรและตอบสนองความต้องการของนักศึกษา (2) ด้านการวิจัย สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินพันธกิจด้านการวิจัยอย่างมีคุณภาพประสิทธิภาพ และภายใต้จุดเน้นเฉพาะ โดยมีการดำเนินการตามนโยบาย แผน งบประมาณ มีการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนคณาจารย์ นักวิจัย บุคลากรให้มีสมรรถนะในการทำวิจัย ส่งเสริมและสร้างเครือข่ายการทำวิจัยกับหน่วยงานภายนอกสถาบันเพื่อให้ได้ผลงานวิจัย ผลงานประดิษฐ์ และริเริ่มสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ มีประโยชน์สนองยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ในวงกว้างและก่อให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณชน (3) ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม สถาบันอุดมศึกษามีการให้บริการทางวิชาการที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งในวงกว้างและกลุ่มเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงทั้งในและต่างประเทศซึ่งอาจให้บริการโดยใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งในระดับสถาบันและระดับบุคคลได้ในหลายลักษณะ อาทิการให้คำปรึกษา การศึกษาวิจัย การค้นคว้าเพื่อแสวงหาคำตอบให้กับสังคม การให้บริการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นต่างๆ การจัดให้มีการศึกษาต่อเนื่อง บริการแก่ประชาชนทั่วไป การให้บริการทางวิชาการนี้ สามารถจัดในรูปแบบของการให้บริการแบบให้เปล่าหรือเป็นการให้บริการเชิงพาณิชย์ที่ให้ผลตอบแทนเป็นรายได้หรือข้อมูลย้อนกลับมาพัฒนาและปรับปรุงเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ (4) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ ทั้งในระดับหน่วยงานและระดับสถาบัน มีระบบและกลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ศิลปะและวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนโดยตรงหรือโดยอ้อม เพื่อให้ผู้เรียนหรือบุคลากรของสถาบันได้รับการปลูกฝังให้มีความรู้ตระหนักถึงคุณค่า เกิดความซาบซึ้งและมีสุนทรียะต่อศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องจรรโลงความดีงามในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ มีวิถีชีวิตที่ปรารถนาและเรียนรู้วิธีการจัดการวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่ไม่พึงปรารถนาได้ สถาบันมีการควบคุมการดำเนินงานด้านนี้มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์ การดำเนินงานด้านการทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรมของสถาบัน สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา ได้กำหนดให้หลักสูตรหรือสาขาวิชาจะต้องจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรหรือสาขาวิชา ในปี พ.ศ. 2557 (Office of Higher Education Commission, 2015 : 44) โดยพิจารณาองค์ประกอบในการประกันคุณภาพหลักสูตร 6 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่สำคัญในการกำกับมาตรฐานบัณฑิตหรือนักศึกษา อาจารย์ หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ได้เชื่อมโยงไปกับตัวบ่งชี้การดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพ และมาตรฐาน โดยมีตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นข้อมูลพื้นฐานเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณเกี่ยวกับคุณวุฒิ ตำแหน่งทางวิชาการและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ สำหรับตัวบ่งชี้เชิงคุณภาพจะเน้นที่กระบวนการ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรที่ คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาจัดทำขึ้น เป็นไปในทิศทางเดียวกับการประเมินเพื่อการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่ประกาศไว้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ทั้งนี้ได้กำหนดให้รายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร (IQA ระดับหลักสูตร) และรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร (มคอ.7) เป็นรายงานฉบับเดียวกันเพื่อลดความซ้ำซ้อนของการจัดทำรายงานของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาและสามารถรายงานผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์การสรุปผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรมีรายละเอียดดังนี้

1. ระดับหลักสูตร มีองค์ประกอบในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 6 องค์ประกอบได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน องค์ประกอบที่ 2 บัณฑิต องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษาองค์ประกอบที่ 4 อาจารย์ องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียนและองค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ นอกจากนี้ ยังมีประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 (Bureau of Higher Education Standards and Evaluation, 2015 : 15) ได้กล่าวว่า “อาจารย์ประจำหลักสูตร” หมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน ซึ่งมีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกันแต่ต้องเป็นหลักสูตรที่อาจารย์ผู้นั้นมีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร “อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร” หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผลและการพัฒนา

หลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาอาจารย์เป็นปัจจัยป้อนที่สำคัญของการผลิตบัณฑิต ผู้เกี่ยวข้องต้องมีการออกแบบระบบประกันการบริหารและพัฒนาอาจารย์ เพื่อให้ได้อาจารย์ที่มีคุณภาพเหมาะสมของหลักสูตร และมีการส่งเสริมให้อาจารย์ปฏิบัติงานตามวิชาชีพ ผู้บริหารต้องมีการกำหนดนโยบาย แผนระยะยาว และกิจกรรมการดำเนินงาน ตลอดจนการกำกับดูแล และการพัฒนาคุณภาพ การวางระบบประกันคุณภาพอาจารย์ เป็นการดำเนินงานเพื่อให้ได้อาจารย์ที่มีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดและมีพัฒนาการเพิ่มยิ่งขึ้นด้วยการวางแผนและการลงทุนงบประมาณและทรัพยากรเพื่อให้อัตรากำลังอาจารย์มีจำนวนเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษาที่รับเข้าในหลักสูตร มีจำนวนอาจารย์ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางสาขาวิชาของหลักสูตร และมีประสบการณ์ที่เหมาะสมกับการผลิตบัณฑิต และความก้าวหน้าในการผลิตผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่องจากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า สาขาวิชาจะต้องจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร โดยพิจารณาองค์ประกอบในการประกันคุณภาพหลักสูตร 6 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้ เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นกระบวนการในการควบคุมคุณภาพตรวจสอบคุณภาพ และประเมินคุณภาพอย่างเป็นระบบ ที่หน่วยงานต้องบริหารจัดการ และการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการการศึกษา ส่งผลให้การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีความสำคัญ และมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร จากการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา ประเด็นปัญหาหลายองค์ประกอบที่ทำให้การดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ไม่สามารถเกิดผลสัมฤทธิ์ได้ ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา ระดับบัณฑิตศึกษา จึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการบริหารหลักสูตรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2. เพื่อสร้างรูปแบบการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
3. เพื่อนำรูปแบบการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยไปใช้ในการบริหารหลักสูตร

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวางแผนเขียนกรอบในการวิจัยกล่าวคือ ศึกษาวิจัยเปรียบเทียบกับแนวคิด ทฤษฎี โดยเริ่มจากประเด็นที่ต้องการวิจัยแล้วนำไปสู่การทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากนั้นจึงมาออกแบบการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ จนนำไปสู่ข้อค้นพบ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. การออกแบบการวิจัยการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งอาศัยจำนวนกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง เหตุผลในการใช้รูปแบบดังกล่าว เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและมีรายละเอียดของข้อมูลในทุกด้านในประเด็นที่ศึกษาการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยจึงเหมาะสมที่จะทำการศึกษาด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เกี่ยวกับการแนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ของอาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา ซึ่งจะนำไปสู่ข้อค้นพบและข้อสรุปเป็นข้อเสนอแนะให้เป็นแนวทางหรือรูปแบบที่เหมาะสมต่อไป

สำหรับการวิจัยเรื่องแนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยนี้ ผู้วิจัยได้อาศัยคุณลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพและตรงกับวัตถุประสงค์ในการวิจัยมากที่สุด 5 ประการ ดังนี้

1. ทำการวิจัยในสถานการณ์ที่เป็นธรรมชาติและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานที่จริงของกรณีศึกษา คือ ส่วนงานที่จัดการศึกษาหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2559) โดยผู้วิจัยได้กำหนดแนวคำถามตามแนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหลัก ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถตอบได้ตามความสมัครใจและสะดวกใจ โดยผู้วิจัยจะสัมภาษณ์อย่างเป็นธรรมชาติและเป็นกันเองโดยการพูดคุยหรือการสนทนากัน เพื่อหลีกเลี่ยงความรู้สึกของผู้ถูกสัมภาษณ์ว่าเหมือนถูกบังคับให้ตอบ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการบันทึกทุกเรื่องที่ถูกสัมภาษณ์ให้ข้อมูล

2. ผู้วิจัยก็ได้ใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัย คือ การตีความสร้างข้อสรุปจากปรากฏการณ์ และอาศัยกรอบแนวคิดในการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความเป็นสากล เป็นที่ยอมรับและเข้าใจโดยทั่วไปมาใช้ปรับในรายละเอียดให้เหมาะสมกับบริบทของการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ประจำหลักสูตร ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์และให้ความหมายเพื่อนำไปสู่การสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยเพื่อประยุกต์ใช้เป็นแนวคิดในการกำหนดแนวทางหรือรูปแบบที่เหมาะสมกับการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

3. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพ จึงใช้ข้อมูลและเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นหลัก เช่น การสัมภาษณ์เจาะลึก การวิเคราะห์เอกสาร เป็นต้น ดังนั้น ข้อมูลที่ได้จึงเป็นลักษณะเชิงพรรณนาปรากฏการณ์ที่พบ ข้อมูลส่วนใหญ่จึงไม่อยู่ในลักษณะของตัวเลข

4. การติดต่อได้ทำหนังสือขออนุญาตผู้บังคับบัญชาจากส่วนงานและติดต่อโดยตรงกับกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญ สำหรับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เริ่มต้นจากการขอเข้าพบเพื่อพูดคุย และอธิบายวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยให้กับอาจารย์ประจำหลักสูตรได้ทราบและชี้แจงถึงความสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ที่จะนำกลับมาใช้เป็นประโยชน์ต่อไป

5. การใช้วิธีวิจัยที่มีความยืดหยุ่น โดยการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบโครงสร้างคำถามที่จะใช้สัมภาษณ์แบบเจาะลึกตามแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา เพื่อให้ได้แนวคำตอบตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ หากทำการสัมภาษณ์จริงกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญบางครั้ง อาจต้องมีการปรับคำถามให้

เหมาะสมกับสถานการณ์ ทั้งนี้ จะไม่เบี่ยงเบนไปจากวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนด

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการเก็บข้อมูลการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญคืออาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัยโดยการเก็บข้อมูลจะพิจารณาจากความสะดวกของผู้ให้ข้อมูลเป็นสำคัญ และการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้กำหนดขึ้นให้สอดคล้องกับรูปแบบการวิจัย ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้น วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจึงเน้นข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นหลัก ได้แก่ (1) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูล (2) การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาควบคู่กันไปด้วย และเพื่อความชัดเจนในวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยเรื่องแนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ของอาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ผู้วิจัยขออธิบายรายละเอียดขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนแรก การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาหรือกลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา โดยการสัมภาษณ์เจาะลึกนี้ได้กำหนดแนวคำถามทั้งแบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้างผสมผสานกันเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากที่สุด และเพื่อไม่ให้การสัมภาษณ์นั้นดูเป็นทางการมากเกินไปจนผู้ให้ข้อมูลรู้สึกอึดอัดไม่สะดวกใจในการให้ข้อมูล และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ภายใต้กรอบแนวคิดในการวิจัยที่กำหนดไว้ 2 ประเด็นหลัก คือ (1) แนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา (2) บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญาขั้นตอนที่สอง การวิจัยเอกสารเป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยกำหนดประเด็นที่ต้องการศึกษาและทำการค้นคว้าหาข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการค้นคว้าทางเอกสารจะแบ่งออกเป็นเอกสารข้อมูลเดิม และเอกสารที่เป็นข้อมูลรองทุติยภูมิ กล่าวคือ เอกสารข้อมูลเดิมเป็นเอกสารหรืองานเขียนต้นฉบับ เป็นข้อมูลแรกที่ปรากฏ เช่น จดหมายเหตุ บันทึก หรือเป็นข้อมูลที่เก็บจากแหล่งกำเนิดข้อมูลโดยตรง ส่วนข้อมูลรองหรือข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่คัดลอกมาจากคนอื่นอีกที ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์โดยตรง อย่างไรก็ตาม ข้อมูลทั้ง 2 ประเภท ล้วนมีประโยชน์ในการเปรียบเทียบหรือเทียบเคียงได้เป็นอย่างดีเพื่อนำไปสู่แนวทางที่ดีที่สุด ซึ่งในการวิจัยเรื่องแนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ของ

อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยผู้วิจัยได้ใช้เอกสารข้อมูลทั้ง 2 ประเภท

3. ประชากรในการวิจัยผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจงเฉพาะอาจารย์รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญาจำนวน 11 ท่าน ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม วิทยาเขตร้อยเอ็ด ล้านนาเชียงใหม่ และอีสานที่เปิดสอนอยู่ในปีการศึกษา 2560

4. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลในเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอแบ่งขั้นตอนการเก็บรวบรวมออกเป็น 3 ขั้นตอน คือขั้นตอนเตรียมการก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนระหว่างทำการเก็บรวบรวมข้อมูล และขั้นตอนหลังการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ก. ขั้นตอนเตรียมการก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นตอนนี้เริ่มจากการติดต่อประสานไปยังผู้ให้ข้อมูล จนถึงก่อนเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ดังนี้

- 1) ติดต่อประสานกับผู้ให้ข้อมูลอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งบางส่วนเป็นการติดต่อประสานทางโทรศัพท์ และบางส่วนเป็นการติดต่อประสานด้วยตัวผู้วิจัยเอง เมื่อได้รับการตอบรับแล้วจึงได้กำหนดตารางเวลาในการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกัน เพื่อให้ผู้วิจัยนำมาเตรียมความพร้อมในการวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลล่วงหน้า

- 2) ยืนยันกำหนดการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลที่ชัดเจนอีกครั้งหนึ่ง ทั้งในเรื่องของวันเวลา และสถานที่ เพื่อให้ไม่เสียเวลาทั้งสองฝ่าย

ข. ขั้นตอนระหว่างทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นตอนนี้เริ่มจากการเดินทางไปยังสถานที่ที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล จนถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจนแล้วเสร็จ ดังนี้

- 1) เดินทางไปยังสถานที่ที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเริ่มต้นจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐมเป็นอันดับแรกแล้วไปที่วิทยาเขตร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น วิทยาเขตล้านนา จังหวัดเชียงใหม่

- 2) การรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา

ค. ขั้นตอนหลังทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นตอนนี้เริ่มจากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามแล้วเสร็จ จนถึงการจัดระบบข้อมูลทั้งหมดเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์อภิปรายผล และสรุปผลนำไปสู่ข้อเสนอแนะต่อไป ดังนี้

- 1) เนื่องจากการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่ผู้วิจัยเป็นผู้จัดและบันทึกการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง จึงสะดวกต่อการนำมาสังเคราะห์ข้อมูล
- 2) ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่สังเคราะห์แล้วทั้งหมด คัดกรองเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ทำการศึกษา เพื่อนำไปสู่ข้อค้นพบ การวิเคราะห์และอภิปรายผล
- 3) เมื่อจัดระบบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลมาหาข้อสรุปก่อนนำมาอภิปรายผลต่อไป
- 4) นำเอกสารที่ได้รับมาทำการแยกแยะและจัดระเบียบข้อมูลว่ามีส่วนใดเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ทำการศึกษา เพื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลประเภทอื่นๆ ที่ได้รับ
- 5) กำหนดรูปแบบการแสดงผลข้อมูล ซึ่งเป็นกระบวนการนำเสนอข้อมูลในรายงานผลการวิจัยซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในรูปของการพรรณนา ซึ่งเป็นผลจากการเชื่อมโยงข้อมูลที่จัดระเบียบแล้วเข้าด้วยกันตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูลเนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ จึงต้องมีการจัดระเบียบโครงสร้างและหาความหมายของข้อมูลที่รวบรวมมา เป็นการค้นหาข้อความทั่วไปที่จะบอกความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ แล้วนำผลมาวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ และใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลส่วนแรกเชิงบรรยาย (Descriptive) ส่วนที่สองคือการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายเช่นกัน ดังนั้น เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการและเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ไดมาเรียบเรียงเพื่อบูรณาการและหาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ต่าง ๆ จากข้อมูลการสัมภาษณ์เจาะลึกและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบโดยในส่วนของเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลได้ทำการจัดระเบียบของข้อมูล เพื่อให้เกิดความสะดวกในการนำมาวิเคราะห์ จากนั้นนำข้อมูลมานำเสนอเป็นข้อค้นพบ เพื่อนำไปสู่การหาข้อสรุปการตีความ และการตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำของผลการวิจัยต่อไป
6. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลแบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งเป็นเทคนิคที่สามารถใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั้งในรูปของเอกสารหรือข้อเขียนและคำพูดที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือสนทนา เป็นการวิเคราะห์ทั้งความหมายทางภาษาโดยตรงจากเอกสารหรือตัวบทและความหมายทางความรู้สึกหรือวิเคราะห์นัยที่แอบแฝงอยู่ รวมถึงการตีความทางบริบทหรือสภาพแวดล้อมประกอบข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ด้วยเป็นการวางเค้าโครงของข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) นำเสนอข้อมูลที่ได้รับจาก

การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์และอภิปรายผลโดยเริ่มจากการนำเสนอข้อมูลทั่วไปและข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์เอกสาร

2) อภิปรายผลจากข้อมูลที่นำเสนอ โดยวิเคราะห์ทั้งในส่วนที่เป็นคำพูดจากการสัมภาษณ์เอกสารไปพร้อม ๆ กัน โดยให้ความสำคัญทั้งความหมายในทางภาษาและตีความจากความรู้สึกที่แฝงอยู่ในข้อมูลนั้นๆ ภายใต้กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับอาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา และการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งอาศัยข้อมูลจากเอกสารทั้งของราชการและเอกชน มาประกอบ การวิเคราะห์และเรียบเรียงรวบรวมเพื่อสนับสนุนในการตอบโจทย์วิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ปรากฏ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร การจัดการศึกษาและพัฒนาอาจารย์ (1) การกำหนดคุณสมบัติอาจารย์มีความสอดคล้องกับบริบทปรัชญา วิสัยทัศน์ของหลักสูตรเพียงใด? สรุปเป็นความจริงขั้นพื้นฐาน (Grounded Theory) ได้ว่า การกำหนดคุณสมบัติอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558 และอาจารย์ประจำหลักสูตรทุกท่านมีวุฒิการศึกษาที่ตรงและสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน อาจารย์ประจำหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการและปรัชญาของหลักสูตรโดยมุ่งเน้นส่งเสริมผลิิตมหาบัณฑิตทางด้านพระพุทธศาสนา ให้มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ทฤษฎีและปฏิบัติ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (2) ท่านได้ดำเนินการตามแนวทางการบริหารหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาเพียงใด?สรุปเป็นความจริงขั้นพื้นฐาน (Grounded Theory) ได้ว่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ร่วมกันบริหาร โดยได้วางระบบและกลไกในการบริหารหลักสูตร มีการจัดหาทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนและการวิจัยอย่างเพียงพอ จัดทำรายงานการประเมินตนเอง เพื่อการประเมินคุณภาพของหลักสูตรตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) เพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอน

และวางแนวทางในการบริหารหลักสูตรที่กำหนดขั้นตอนการบริหารหลักสูตรประจำปี การศึกษา โดยพิจารณาจากจำนวนตัวบ่งชี้บังคับและตัวบ่งชี้รวมในแต่ละปีและรายงานผลการประเมินต่อบัณฑิตวิทยาลัย (3) ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของหลักสูตรที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาอย่างไรบ้าง? สรุปเป็นความจริงขั้นพื้นฐาน (Grounded Theory) ได้ว่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทุกท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของหลักสูตรได้จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของหลักสูตรที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร บางส่วนให้กระชับโดยการปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยและเสริมเพิ่มเติมส่วนที่สังคมหรือประเทศชาติต้องการพัฒนา ในฐานะเป็นองค์กรที่ผลิตมหาบัณฑิตที่เป็นตัวตัวอย่างของสังคมในการขึ้นทางด้านความรู้และความประพฤตินในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของหลักสูตร เพื่อผลิตนักศึกษาระดับมหาบัณฑิตที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสังคมมีความรู้ ความเข้าใจในการประยุกต์ใช้ผลงานวิจัย และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงพันธกิจของสถาบันทั้ง 4 ด้าน

2. ด้านระบบประกันคุณภาพ (1) ท่านมีส่วนร่วมในกระบวนการด้านประกันคุณภาพการศึกษาอย่างไรสรุปเป็นความจริงขั้นพื้นฐาน (Grounded Theory) ได้ว่า จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ได้ข้อสรุปว่ายังขาดการมีส่วนร่วมของอาจารย์ประจำหลักสูตรทุกท่าน ถึงแม้จะมีหลักการที่ว่าหัวใจของความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร มาจากการมีส่วนร่วมของอาจารย์ประจำหลักสูตรทุกท่าน ตลอดถึงการมีส่วนร่วมของบุคลากรเจ้าหน้าที่ทุกท่าน แต่ยังมีปัจจัยหลายด้านที่ทำให้อาจารย์ประจำหลักสูตรแสดงพฤติกรรมที่ไม่เข้าร่วมในกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา ถึงแม้ว่าแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรจะระบุให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรร่วมกันดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร (2) ในฐานะอาจารย์รับผิดชอบหลักสูตรได้วางแนวทางการพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างไรสรุปเป็นความจริงขั้นพื้นฐาน (Grounded Theory) ได้ว่า สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญาได้มีกระบวนการทำงานที่เริ่มต้นจากการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบประเมิน และการปรับปรุงพัฒนา เพราะมาตรฐานเป็นกรอบสำคัญในการดำเนินงานของหลักสูตร อย่างไรก็ตามในปัจจุบันได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อให้การประเมินคุณภาพการศึกษามีความสอดคล้อง

ไปในแนวทางเดียวกันในด้านของกลไกการประกันคุณภาพ ได้มอบหมายให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรติดตามตรวจสอบ ประเมิน และกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ได้ประสานข้อมูลกับอาจารย์ประจำหลักสูตรในแต่ละแห่งที่เปิดการเรียนการสอนประสานงานและผลักดันให้เกิดระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพซึ่งสามารถใช้งานร่วมกันได้ในทุกแห่งที่เปิดการเรียนการสอนสาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา เพราะระบบสารสนเทศที่ดี มีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา และส่งผลต่อคุณภาพในทุกขั้นตอนการ

ดำเนินงานตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติงานประจำการตรวจสอบประเมินตลอดจนถึงการปรับปรุงและพัฒนา (3) มีการดำเนินการประกันคุณภาพตามองค์ประกอบและเกณฑ์การประเมินที่กำหนดอย่างต่อเนื่องเพียงใด? สรุปเป็นความจริงขึ้นพื้นฐาน (Grounded Theory) ได้ว่า ในฐานะผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ดำเนินการประกันคุณภาพตามองค์ประกอบได้ดำเนินการตามองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ คือ 1) กำกับมาตรฐาน 2) บัณฑิต 3) นักศึกษา 4) อาจารย์ 5) หลักสูตรการสอนและการประเมินผู้เรียนและ 6) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เริ่มกระบวนการดำเนินการวางแผนการตามองค์ประกอบเก็บข้อมูลบันทึกผลการดำเนินงานตั้งแต่ต้นปีการศึกษา วางแผนปรับปรุงและดำเนินการปรับปรุงตามผลการดำเนินการตามองค์ประกอบ และได้้นำข้อเสนอแนะจากผลการประเมินของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในมาวางแผนปรับปรุงการดำเนินงาน ตลอดปีการศึกษาได้ดำเนินการจัดประชุมอาจารย์ประจำหลักสูตรเพื่อพิจารณาและติดตามผลการดำเนินงานของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง (4) ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างไร? สรุปเป็นความจริงขึ้นพื้นฐาน (Grounded Theory) ได้ว่า ได้ร่วมกันกำหนดแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษาของหลักสูตร มีการพิจารณากำหนดปัจจัยตัวชี้วัดและหลักฐานแสดงให้เห็นความเหมาะสมกับบริบทของหลักสูตร มีการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาให้กับอาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรประชาสัมพันธ์หลักสูตรสอบคัดเลือกผู้เข้ามาศึกษาและได้ปฐมนิเทศและประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรโครงการกิจกรรมพัฒนานักศึกษาตามแผนปฏิบัติการประจำปี ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล และรายงานผลการประกันคุณภาพการศึกษาของหลักสูตร

(5) หลักสูตรได้สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา สำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตรเพียงใด? สรุปเป็นความจริงขั้นพื้นฐาน (Grounded Theory) ได้ว่า หลักสูตรได้เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการ และพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพรวมทั้งพยายามสร้างเจตคติที่ดีต่อระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยนำกระบวนการประกันคุณภาพมาใช้ในขั้นตอนต่างๆ เช่น ในหน้าที่การสอนต้องมีการพัฒนาหลักสูตรและแผนการสอนที่เน้นนักศึกษาเป็นสำคัญ สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามจุดประสงค์การเรียนการสอน และได้เลือกวิธีการประเมินผลการเรียนหลากหลายและเหมาะสม นำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง (6) ท่านนำผลการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตรอย่างไร?สรุปเป็นความจริงขั้นพื้นฐาน (Grounded Theory) ได้ว่า ผลจากการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรอย่างยิ่ง เพราะเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินการของหลักสูตรในปีที่ผ่านมาว่าต้องปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตรในด้านใดบ้าง การบริหารจัดการของหลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก็ได้ตรวจสอบจากการประเมินอันจะปรับปรุงการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรได้อย่างตรงการทำตามแผนการประเมินผลและการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษามีประโยชน์แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนักศึกษามีหลักประกันและ ความมั่นใจว่าหลักสูตรจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และอาจารย์ประจำหลักสูตรได้ทำงานอย่างมืออาชีพ ได้ทำงานที่เป็นระบบที่ดี มีประสิทธิภาพ รวมทั้งผู้บริหารได้ใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ ได้นำผลการตรวจประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ได้บัณฑิตที่พึงประสงค์

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง “แนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย”สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากการศึกษาดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า แนวทางการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรสาขาวิชาพุทธ

ศาสนาและปรัชญาที่ดำเนินการอยู่ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะอาจารย์ประจำหลักสูตรยังขาดความรู้ความเข้าใจและไม่มีเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนช่วยในการจัดเก็บข้อมูลและเอกสาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sirilak Chaiyawong (2013 : 26) ประเด็นปัญหาสำคัญอันดับแรก คือ บุคลากรสนับสนุนการจัดทำ SAR มีไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรที่คิดวิเคราะห์/จัดระบบ/รับผิดชอบงานด้านการประกัน

คุณภาพการศึกษาโดยตรง ไม่เห็นประโยชน์ของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา รวมถึงประเด็นปัญหาเรื่องภาระงานมากเกินไป ไม่มีเวลาทำ SAR นั้น ก็อาจสะท้อนไปถึงความเหมาะสมของระบบและกลไกในการทำงาน ความเหมาะสมของเนื้อหา (ความยากของงาน/เป้าหมาย) และศักยภาพของตัวผู้ปฏิบัติงานในการบรรลุเป้าหมายการสร้างควมตระหนักให้แก่อาจารย์ประจำหลักสูตรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Aranya Kimphira, (2009 : 97) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจ จึงไม่ตระหนักถึงภาระงานประกันคุณภาพการศึกษา แต่หากเมื่อบุคลากรมีความรู้และเข้าใจถึงความสำคัญขั้นตอนในการดำเนินงานแล้ว ก็จะส่งผลให้สามารถดำเนินงานประกันคุณภาพได้อย่างสมบูรณ์ การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาทำให้อาจารย์ประจำหลักสูตรและเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง การดำเนินงานที่ชัดเจนก่อให้เกิดการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chananchida Rattanaparni (2010 : 34) พบว่า การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ทำให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และมีคู่มือดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงควรสนับสนุนส่งเสริมให้นำกลยุทธ์ดังกล่าวนี้ ไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bunsin Asasana (2007 : 104) พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ทำให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายประสบผลสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว โดยใช้คู่มือปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษา ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านการนำไปใช้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phansukit Thathong and Ianna Muenchan (2013 : 61)

พบว่า การควบคุมคุณภาพ โดยการให้ความรู้แก่บุคลากร และการสร้างความตระหนัก เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากเมื่อบุคลากร เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาแล้ว ย่อมส่งผลถึงการดำเนินงานด้านการ ประกันคุณภาพการศึกษา ตามแนวทาง PDCA ย่อมเป็นเรื่องที่ง่าย และสามารถนำไปปรับ ใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือการทำงานให้เป็นส่วนหนึ่งของงานประจำได้

2. จากการศึกษาาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร สาขาวิชาพุทธ ศาสนาและปรัชญา พบว่า มีการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานนำผลที่ได้จากการ ประเมินมาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาได้ใช้คู่มือ ดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพซึ่งหลักสูตร สาขาวิชา พุทธศาสนาและปรัชญาได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา และกำหนดให้ระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Sriwilai Nirarat (2015 : 14) พบว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาช่วยในการบริหารจัดการรายงานผล การดำเนินการในฐานข้อมูลหลักสูตร และระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับ คณะ และระดับสถาบัน ที่คณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาจัดทำ ขึ้น สอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร และเชื่อมโยงกับการ ประกันคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานพร้อมทั้งเก็บหลักฐานการดำเนินงาน อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการประเมินคุณภาพ ภายในหรือ ประเมินคุณภาพภายนอก การจัดเก็บข้อมูลระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของ หน่วยงานเพื่อการประเมินภายในซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Suphawadi Trirat (2010 :79) กล่าวไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ทำให้ ประชาชนได้รับข้อมูลคุณภาพการศึกษาที่เชื่อถือได้ เกิดความเชื่อมั่นและสามารถตัดสินใจ เลือกใช้บริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน 2) ป้องกันการจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็น การคุ้มครองผู้บริโภคและความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึง 3) ทำให้ผู้บริหารรับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งบริหารจัดการศึกษาสู่คุณภาพ และมาตรฐานอย่างจริงจังเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Juthamas Kansilkhonburee (2016 : 92) พบว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยมุ่ง ผลิตบัณฑิตทางด้านวิชาการพระพุทธศาสนา ที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน ทั้งด้านความรู้ ความประพฤติและมีความร่วมมือในการพัฒนาและบริหารหลักสูตรระหว่างสถาบันกับ

ภาครัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพของหลักสูตร และจัดระบบการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดทุกหลักสูตร และดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านระบบกลไกการประกันคุณภาพอยู่ใน ระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า มหาวิทยาลัยมีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในที่เหมาะสม และสอดคล้องกับพันธกิจของสถาบัน ตั้งแต่ระดับภาควิชาหรือหน่วยงาน เทียบเท่า และดำเนินการตามระบบที่กำหนดมีการนำผลการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในมาปรับปรุงการทำงานและส่งผลให้มีการพัฒนาผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Suthamat Napphathat (2015 : 92) พบว่า คุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนดำเนินการ ในภาพรวมและรายข้อคำถามอยู่ในระดับมาก ด้านระบบและกลไกการประกันคุณภาพใน ภาพรวมและรายข้อคำถามอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิต

จากมากไปน้อยได้ ดังนี้ มากที่สุด คือ มีการกำหนดนโยบายและให้ความสำคัญเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยคณะกรรมการระดับนโยบายและผู้บริหารสูงสุด ของสถาบัน รองลงมา คือ มีการนำผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมาปรับปรุงการ ทำงาน และส่งผลให้มีการพัฒนาผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของแผนกลยุทธ์ทุกตัวบ่งชี้ และน้อยที่สุด คือ มีแนวปฏิบัติที่ดีหรืองานวิจัยด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่ หน่วยงานพัฒนาขึ้น และเผยแพร่ให้หน่วยงานอื่นสามารถนำไปใช้ประโยชน์

3. แนวทางการดำเนินงานของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์รับผิดชอบ หลักสูตร สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ รับผิดชอบหลักสูตร นำระบบพัฒนาอาจารย์อย่างมีรูปแบบโดยมีคู่มือการดำเนินการและ สร้างความเข้าใจในระบบผ่านกระบวนการอบรมอย่างต่อเนื่อง ได้ทำผลงานด้านวิชาการ ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (Bureau of Higher Education Standards and Evaluation and Office of Higher Education Commission, 2017 : 34) ได้กล่าวถึง การส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ต้องทำให้อาจารย์ในหลักสูตรมีคุณสมบัติที่เหมาะสมและ เพียงพอโดยทำให้อาจารย์มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางสาขาวิชาที่เปิดให้บริการ และมี ประสบการณ์ที่เหมาะสมกับการผลิตบัณฑิต อันสะท้อนจากวุฒิการศึกษา ตำแหน่งทาง

วิชาการและความก้าวหน้าในการผลิตผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Priyaphorn Wong-anuttararot (2010 : 33) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการไว้ ดังนี้ 1) งานวิชาการ เป็นงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เจตคติ และค่านิยม ให้ผู้เรียนเป็นคนเก่งคนดีและมีความสุขในการดำรงชีวิตตลอดจนเป็นผู้มีคุณค่าในสังคม 2) งานวิชาการ เป็นตัวกำหนดปริมาณงานของโรงเรียนเมื่อโรงเรียนมีงานวิชาการมากปริมาณงานด้านอื่น ๆ ย่อมมีมากตามไปด้วย 3) งานวิชาการเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาเนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักในสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูร่วมมือในการปรับปรุงงานวิชาการของโรงเรียนอยู่เสมอ และการบริหารวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตรก็เป็นไปตามแผนนโยบายของมหาวิทยาลัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Juthamas Kansilkhonburee (2016 : 92) พบว่าการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านการจัดการศึกษาวิชาพระพุทธศาสนาในมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้มีการกำหนดแผนและนโยบายด้านการจัดการศึกษาวิชาพระพุทธศาสนาในมหาวิทยาลัยควบคู่ไปกับการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพหลักสูตรทุกหลักสูตรให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ

อุดมศึกษาแห่งชาติได้เป็นอย่างดี และมุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม จัดการเรียนการสอนมุ่งพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม และความรอบรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาและสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติ อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน มีการส่งเสริมให้อาจารย์ทำเกณฑ์การวัดผล และประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา มีการวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน และปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยตามความก้าวหน้าในศาสตร์สาขานั้นๆ ส่งเสริมให้จัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ และส่งเสริมสนับสนุนให้นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้และการวิจัย และประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1) ควรนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการจัดการด้านการจัดเก็บข้อมูล และสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษาของหลักสูตร อย่างเป็นระบบ นำไปสู่การแสดงผล และจัดทำรายงาน SAR ตามตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและจัดทำรายงานระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร
 - 2) ควรจัดอบรมให้อาจารย์ประจำหลักสูตรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เข้าใจการเก็บข้อมูลผลการดำเนินงานของหลักสูตร จัดรูปแบบของเอกสารหลักฐานให้เป็นหมวดหมู่ในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง
 - 3) ผู้บริหารควรกระตุ้นให้บุคลากรทุกคน มีส่วนร่วมและตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา และควรกำหนดมาตรการบทลงโทษ สำหรับผู้ที่ไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

References

- Aranya Kimphira. (2009). *The Implementation of Internal Educational Quality Assurance of Lampang Polytechnic Collage*. Lampang, Lampang Polytechnic Collage.
- Bureau of Higher Education Standards and Evaluation. (2015). *Educational Quality Assurance's Manual Academic Year 2015*. Bangkok : Wongswang Publishing and Printing.
- Bureau of Higher Education Standards and Evaluation and Office of Higher Education.
- Bunsin Asasana. (2007). *The Development of Implementation of Internal Quality Assurance in Schools in Administration and Management Aspects in Ban Kham Mat School, Samsung Subdistrict, Khonkaen by Performance Based Benchmarking Process*. Faculty of Education : Mahasarakham university.
- Chananchida Rattanaprani. (2010). *A Guideline Development for Implementation of Internal Quality Assurance in the Educational Institution of Ban Nongchan School, Amphoe Khamsakaesaeng, Nakhon Ratchasima*. Faculty of Education : Mahasarakham university.
- Commission. (2017). *Curriculum Standards for Higher Education 2015 and Related Standards*. Bangkok : Wongswang Publishing and Printing.

- Juthamas Kansilkhonburee. (2016). *The Academic Administration Towards Education Quality Assurance of Mahamakut Buddhist University*. Master's thesis, Department of Educational Administration, Faculty of Education :Mahamakut Buddhist University.
- Ministry of Education. (2003). *Ministerial Regulation regarding systems, criteria, and methods of quality assurance in schools with basic education*. Bangkok : Ministry of Education.
- Office of Higher Education Commission. (2015). *Internal Educational Quality Assurance's Manual for Higher Education B.E.2557*. Bangkok : Wongswang Publishing and Printing.
- Phansukit Thathonglanna Muenchan. (2013). *The Development of Educational Quality Assurance of Faculty of Nursing Science, Phayao*. Faculty of Nursing Science : University of Phayao.
- Priyaphorn Wong-anuttararat. (2010). *Academic Management*. Bangkok: Pimdi press.
- Sirilak Chaiyawong. (2013). *An Analysis of Implementation of Educational Quality Assurance of Faculty of Science, Chiang Mai University*. Research report. Chiang Mai, Faculty of Science : Chiang Mai University.
- Sriwilai Nirarat. (2015). *Development of an Information System for Educational Quality Assurance in Curriculum Level*. Master's Thesis : Mahasarakham University.
- Suthamat Napphathat. (2015). *Strategic Management of Administrators with Quality Education, Mahamakut Buddhist University*. Master's Thesis : Mahamakut Buddhist University.
- Suphawadi Trirat. (2010). *Educational Quality Assurance in Educational Institutions*. Bangkok : Bureau of Academic Affairs and Educational Standards, Ministry of Education.